

Європейського Союзу у 2021-2023 рр., передбачав соціологічне дослідження споживачів послуг культурного туризму. Мета даної роботи – аналіз цільової аудиторії етно-культурного туризму за даними опитування близько 200 споживачів туристичних послуг в Івано-Франківській області. До початку пандемії COVID-19 Івано-Франківську область відвідало 2,2 млн. туристів, з яких 90% українці, 10% іноземці. 38% зі всіх, хто поїхав за етно-культурними враженнями є одноденними відвідувачами, решта - короткотермінові відвідувачі (2-7 днів перебування). Найбільше таких відвідувачів приїздили із сусідніх областей та столиці. Для туристичного продукту етнокультурного туризму широкою цільовою аудиторією будуть туристи, які серед своїх туристичних інтересів мають етно-історико-культурну тематику. Звіт за результатами соціологічного дослідження відвідувачів культурно-історичних об'єктів, проведений в рамках проекту (перед початком повномасштабного вторгнення в Україну) виявив дещо змінений портрет споживача туристичних послуг: 55% подорожуючих – чоловіки; 30% віком 30-39 років (24% віком 40-49 років та 22% від 18 до 29); 77% мають вищу освіту; 61% одружені; 42% наймані працівники (29% підприємці); 29% подорожують у парі, (21% з родиною 24% з друзями, 22% одиниці). Ключові бар'єри до відвідування об'єктів історико-культурної спадщини, які можуть зупинити туристів придбати туристичний продукт – це поганий стан доріг, обмежений асортимент послуг на об'єкті та відсутність культурно-розважальних закладів. Для іноземців є також мовний бар'єр, адже далеко не всі туристичні заклади та жителі регіону володіють англійською. Ядром цільової аудиторії культурного туризму в Івано-Франківській області буде турист, який і сьогодні часто обирає Карпатський регіон для історико-культурного туризму.

Ключові слова: історико-культурний туризм, цільова аудиторія, Карпатський регіон.

Валерій ЧЕМЕС

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Українська мова сьогодні: динамізм соціокультурних процесів

Стан розвитку української мови сьогодні можна розглядати в категоріях *еволюційність – революційність, дескриптивність – прескриптивність, розвиток мови – розвиток мовної особи і мовної особистості*. Щодо останньої антиномії, то мовна ситуація в сучасній Україні, зокрема і в умовах воєнного стану, має розглядатися якраз в категоріях особистісних параметрів – *державницьке Я – етнічне Я – мовне Я*. Попри значні зміни у функціональному статусі української мови останнього десятиріччя і особливо в останні три роки, коли спостерігаємо стрімку динаміку соціокультурних процесів, все ж маємо враховувати в описі і аналізі мовної ситуації в сучасній Україні всю сукупність онтологічних феноменів мови. Способом існування мови, звичайно ж, є її розвиток. Причому цей розвиток є її уявним саморухом, власне неусвідомлюваним її користувачами саморозвитком, оскільки мова являє собою своєрідний психосоціальний пристрій з виразними ознаками комунікаційного самоналаштування – у кожний момент існування її ніхто ще не застав зненацька. Попри виразний позитивний вектор розвитку української мови все ж напевно чи

можемо вже зараз говорити про фундаментальний зсув її функціонально-комунікативної парадигми. Сукупність відповідних факторів, які можуть визначати мовно-культурне "самоусвідомлення" і "самовідтворення" етнічного, мовного, державницького українця, є, зокрема, такою (за відповідними аспектами): 1) Регіонально-етнодемографічний аспект; 2) власне демографічний аспект; 3) власне мовний аспект; 4) мовно-освітній аспект; 5) аспект соціальної приналежності індивіда; 6) культурно-цивілізаційний аспект (зокрема, коли йдеться про європеїзацію матеріальної культури); 7) політичний аспект; 8) мовно-релігійний аспект тощо. Парадигма неунікнених аспектів комплексного аналізу соціокультурних процесів розвитку української мови, як видається, має включати, зокрема, такі її онтологічні «втілення» (*МОВА ЯК...*): 1) природне (біологічне)... 2) фізіологічне...; 3) психічне...; 4) культурне...; 5) суспільне...; 6) індивідуальне... 7) статичне (синхронічне)...; 8) динамічне (діахронічне)...; 9) системне...; 10) річ у собі...; 11) інструмент...; 12) мета...; 13) політичне (ідеологічне)...; 14) вроджене...; 15) набуте... 16) творче...; 17) буденне...; 18) смертне (минуше)...; 19) безсмертне (вічне)... 20) метамова...; 21) аксіологічне; 22) тезаурус...; 23) лексикон...; 24) мистецтво...; 25) символічне...; 26) звукове...; 27) графічне (візуальне)...; 28) нормоване...; 29) узуальне...

Ключові слова: українська мова, динамізм, соціокультурні процеси.

Aurelija GRITĖNIENĖ

Lietuvių kalbos institutas

Svitlana HRYCENKO

Kyjiivo Taraso Ševčenkos nacionalinis universitetas

Igoris KOROLIOVAS

Kyjiivo Taraso Ševčenkos nacionalinis universitetas

„Lietuvių–ukrainiečių kalbų žodyno“ pirmoji dalis (A–P raidės)

Lietuvių kalbos išteklių informacinėje sistemoje „E. kalba“

„Lietuvių–ukrainiečių kalbų žodynas“ rengtas 2022–2024 m. Lietuvių kalbos institute vykdant Valstybinės lietuvių kalbos komisijos finansuotą projektą „Lietuvių–ukrainiečių kalbų žodyno rengimas“. Nuo šių metų birželio pabaigos Lietuvių kalbos išteklių informacinėje sistemoje „E. kalba“ jau galima rasti pirmąją šio žodyno dalį (A–P raidžių tekstus), kurioje pateikiama apie 17 000 bendrinės lietuvių kalbos žodžių. Taip pat skaitytojai žodyne ras kasdienėje šnekamojoje kalboje, publicistikoje, grožinėje ir mokslinėje literatūroje dažniausiai paplitusius terminus ir frazeologizmus. Atitinkamų sričių leksika žymima sutrumpinimais, rodančiais žodžio stilistinį vertinimą ar vartojimo sritį. Žodynas skirtas plačiam skaitytojų ratui – ne tik lietuviams, besimokantiems ukrainiečių kalbos, bet ir ukrainiečiams, kurie domisi lietuvių kalba ir nori išmokyti lietuviškai. Taip pat jis bus naudingas skaitant įvairių žanrų ir stilių lietuviškus tekstus ir verčiant juos į ukrainiečių kalbą, todėl žodyne stengiamasi pateikti kuo įvairesnių sričių leksikos, nevengiama ir etnografizmų, istorizmų, netgi pasenusių, tačiau įvairiuose raštuose neretai pasitaikančių žodžių. Pranešime bus išsamiau aptarta žodyno makrostruktūra ir mikrostruktūros duomenų laukai: fonetinė, gramatinė ir semantinė informacija, ypatingą dėmesį skiriant iliustraciniais pavyzdžiams. Žodyne kiekvienas antraštinis žodis iliustruojamas